

Přílohy

Dopis na rozloučenou:

„Nejdražší, jsem si jista, že zase ztrácím rozum a že už nemůžeme znovu procházet vším tím peklem. A vím, že tentokrát bych se z toho nedostala. Začínám opět slyšet ty hlasy a nedokážu se soustředit. A tak musím udělat to, co pokládám za nejlepší řešení. Tys mi dal největší možné štěstí. Nikdo by v žádném ohledu nemohl být lepší než ty. Nemyslím, že by spolu dva lidé mohli být šťastnější než my dva, než mě postihla tahle strašná nemoc. Už s ní nedokážu dál bojovat, vím, že ti kazím život, že beze mne bys mohl nerušeně pracovat. A to budeš, jistě budeš. Už ani neumím pořádně formulovat. A nemůžu ani číst. Chci ti ale říct, že za všechno štěstí svého života vděčím jenom tobě. Měl jsi se mnou svatou trpělivost a byls na mě neuvěřitelně hodný. Chci říct, že- každý to přece ví. Kdyby existoval někdo, kdo by mě mohl zachránit, byl bys to ty. Opustilo mě všechno- kromě jistoty, že ty jsi dobrý člověk. Já už ti přece nemůžu dál kazit život. Nevěřím, že by se na světě našli jiní dva lidé, kteří by spolu byli šťastnější než my dva. V.“
(M.Cunningham, 2010, 9)

Dodatky- filmové zpracování

Roku 2002 se objevil na plátcích kin stejnojmenný film režiséra Stephena Davida Daldryho. Pro Daldryho to byl druhý celovečerní film, který skončil zklamáním. Film proměnil pouze jednu nominaci na Oscarech- za herečku v hlavní roli, kterou si odnesla Nicole Kidmanová za roli Virginie Woolfové. Dále byl film oceněn dvěma Zlatými glóby, Stříbrným medvědem a cenou Britské filmové akademie.

Do role Virginie Woolfové režisér obsadil již zmíněnou Nicole Kidmanovou, do role Laury Brownové Julianne Mooreovou a Clarissu Vaughanovou ztvárnila Meryl Streepová.

Obsazení¹:

1923 Richmond

<u>Nicole Kidmanová</u>	<u>Virginia Woolfová</u>
<u>Stephen Dillane</u>	<u>Leonard Woolf</u>
<u>Miranda Richardson</u>	<u>Vanessa Bell</u>
<u>Lyndsey Marshal</u>	Lottie Hope
<u>Linda Bassett</u>	Nelly Boxall

1951 Los Angeles

<u>Julianne Moore</u>	Laura Brown
<u>John C. Reilly</u>	Dan Brown
<u>Jack Rovello</u>	Richie Brown (malý chlapec)
<u>Toni Collette</u>	Kitty
<u>Margo Martindale</u>	Mrs. Latch

2001 New York

<u>Meryl Streepová</u>	Clarissa Vaughan
<u>Ed Harris</u>	Richard „Richie“ Brown (dospělý muž)
<u>Allison Janney</u>	Sally Lester
<u>Claire Danes</u>	Julia Vaughan
<u>Jeff Daniels</u>	Louis Waters

Film byl natočen podle románu Michaela Cunninghama *Hodiny*. Přepsání tohoto díla scénáristou se neobešlo beze změn. Tyto nuance se vztahují jak k předloze, tak k románu Virginie Woolfové *Paní Dallowayové*.

Filmové zpracování mění, i když nikoli výrazně, časové zakotvení jednotlivých rovin příběhu. Zachován je rok 1923, čas Virginie Woolfové. Laura Brownová však svůj den neprožívá v roce 1949, ale 1951, a Clarissu Vaughanovou divák zastihne v roce 2001, ne na konci 20. století.

Film začíná stejně jako kniha prologem, kdy Virginie Woolfová vstupuje do řeky. Intenzita tohoto obrazu není umocněna, jako v knize, dítětem, které jde se svoji maminkou po mostě. Divák se následně seznamuje s Laurou Brownovou, až poté s Clarissou. V předloze je tomu naopak. Zpočátku dochází k rychlému střídání obrazů. Všechny vstávají „společně“, češou se před zrcadlem, dívají se do něho. Dalším takovým momentem je situace, kdy Virginia začíná psát svůj román *Paní Dallowayová*, v hlavě má první větu.

¹ <http://www.csfd.cz/film/2234-hodiny/>

Po jejím vyřknutí se ocitne divák v pokoji Laury. Laura leží v posteli a začíná číst Paní Dallowayovou a Clarissa větu pronese v reálném světě. Obrazy jsou umocněny první větou, kterou Virginia píše, Laura čte a Clarissa vysloví. „*Paní Dallowayová řekla, že ty květiny koupí sama.*“ Příběh pokračuje dál podle předlohy.

Jak se film vyrovnává s intermediálním posunem? Filmové zpracování je založeno na rychlejší střídání jednotlivých obrazů. Symboly a motivy jsou v porovnání s románem Virginie Woolfové i Michaela Cunninghama zploštěny. Cunninghamův román, u něhož již dochází k jakémusi zjednodušení témat a způsobu psaní Virginie Woolfové, je dále uzpůsoben divákům navštěvujícím „hollywoodská“ kina. Nelze tento film snižovat na pozici romantických a jiných filmů, které vznikly pro „zábavný“ průmysl. Filmové zpracování je více založeno na emocionální stránce; snaží se působit na city diváka, a to třemi hlavními prostředky.

Prvním prostředkem je hudba. Hudební skladatel **Philip Glass**, poslední z klasických představitelů americké minimalistické školy, autor hudební tvorby zahrnující opery, symfonie, klavírní a divadelní skladby, autor hudby k filmu *Iluzionista* (2006), odvedl mistrnou práci. Jeho tóny obsahují samotné emoce, vyjadřují děj, charakterizují postavy, jejich postoje, a předznamenávají následující scény, spád děje. Hudba se prolíná celým filmem, zní téměř nepřetržitě. I díky hudbě člověk může shledat filmové zpracování zdařilejším než Cunninghamovu předlohu, která se může čtenáři zdát zdlouhavá, nedynamická.

Druhým aspektem, předpokladem pro úspěšnost filmu a zapůsobení na emoce diváka, je výběr jak hlavních protagonistů, tak herců pro vedlejší role. Režisér vsadil na populární hollywoodské herečky- Nicole Kidmanovou a Meryl Streepovou. Postava Virginie Woolfové v podání Nicole Kidmanové se zdá být pro diváka natolik věrohodná, jakýsi identický obraz skutečnosti, že diváka až mrazí. Do kontrastu k tragickým postavám se staví nevinnost malého Richieho a dětí Vanessy, zejména malé Angelicy, sestry Virginie Woolfové. Představitelé těchto dětí jsou nevinní, roztomilí, vzbuzují v diváku soucit. I proto je ve filmovém zpracování postava Richieho více aktivní; scénáristé mu do úst vložili více textu. Textu, který působí na emoce okolního světa. Takovou scénou můžeme označit situaci, kdy Laura Brownová nechává Richieho u sousedky a odjíždí do hotelu, aby mohla v klidu číst román Paní Dallowayová. Richie vyběhne za ujíždějícím autem se slovy: „*Mami, ne!*“

Třetím prostředkem je síla některých obrazů. Síla některých obrazů je dána jejich rychlejším střídáním, kdy dochází k propojení jednotlivých časových rovin prostřednictvím totožných situací (všechny tři sedí před zrcadlem) nebo navazováním na sebe (Virginia Woolfová píše román, Laura Brownová čte první větu a Clarissa Vaughanová ji pronáší v reálné situaci). Jiné obrazy jsou samy o sobě poetické, připomínají malbu, obraz. Kompozici obrazu má scéna, kdy Vanessa sedí na lavičce, na klíně jí sedí dcera Angelica a vedle její syn mající v ruce mrtvého ptáčka. Nebo Laura ležící na posteli v hotelu, voda zaplavuje postupně její pokoj a ona zakřičí, že se nemůže zabít.

Spolu s hudbou na diváka zapůsobí existencionální myšlenky pronesené jednotlivými postavami nebo jen obyčejné věty, které se v dané situaci stávají neobyčejnými. Angelica se ptá: „*A co se stane, až umřeme?*“ Virginia Woolfová jí odpovídá: „*Vrátíme se na místo, odkud jsme přišli.*“ Většina těchto myšlenek vychází u úst Virginie Woolfové. „*Zemřít je možné.*“ Při návratu z nádraží, kdy Leonard najde na nástupišti Virginii a podléhá jejímu tlaku vrátit se do Londýna, Virginia pronáší větu: „*Klid nikdy nenajdeš tím, že se vyhneš životu.*“ Vzhledem ke zdravotnímu stavu Richarda Browna a jeho osudu se divák setká s emocionálními sentencemi právě u něho. Na Clarissu se obrací se slovy: „*Budeš se zlobit, když umřu?*“ „*Nemyslím si, že by dva lidé mohli být šťastnější než my.*“ A vrhne se z okna.

Mezi románem a filmovým zpracováním lze najít několik rozdílů. Filmové zpracování do jisté míry mění charakter, chování a reakce postav. Kitty navštíví Lauru, aby jí řekla o své nemoci a nástupu do nemocnice. V románu Kitty neuroní jedinou slzu; oproti tomu ve filmu se Kitty snaží být statečná, ale bez slz její vyprávění neobejde. Naopak Louis, vyprávějící svůj příběh, ve filmu nepláče. Přitom v knize je popsán jako citlivý jedinec neustále plačící.

Filmové zpracování občas vkládá text jedné postavy do úst postavy jiné. Ve filmu je to Clarissa Vaughanová, které je líto, že v Richardově knize je málo zmínek o Louisovi; nikoliv samotnému Louisovi. Nebo slova vypravěče pronáší Laura Brownová. „*Je nefér, že žiju, a oni ne.*“ Vnitřní pochody divák sleduje u Richarda, Virginie a Laury- prostřednictvím vnitřního stavu nebo jsou obsaženy v dialogu.

Dále se tato dvě zpracování liší v detailech. V knize Virginia posílá kuchařku Nelly do Londýna pro hrušky, ve filmu pro zázvor; Clarissa žije se Sally osmnáct let, ve filmu deset let; s Laurou se okamžitě ocitáme v hotelovém pokoji, divák neví, jak vypadá hotelová recepce, hala. Když vchází Clarissa Vaughanová do Richardova bytu, Richard nesedí na parapetu okna. Až během Clarissinina vypravování o proběhlém dni si na okno sedá. V románu autor věnuje velký prostor popisu Richarda ležícího na chodníku a pocitům Clarissy. Toto ve filmu divák vůbec nenajde, místo toho nahlédne do prostor pitevny.

„Leonarde, dívat se životu do tváře, stále se dívat životu do tváře, pamatovat si, jaký byl, a nakonec ho pochopit, milovat ho, jaký je, a pak ho ukončit. Leonarde, věčná jsou společná léta, věčné naše roky, věčná láska, věčné ty hodiny...“ (závěr filmu)